

Jerusalem den 13 januari 2006

Kära vänner!

Först får jag önska er en god fortsättning på detta nya år och tacka mycket varmt för alla kärkomna hälsningar jag fått och för gåvorna till fondens verksamhet.

Under den månad som förflutit sedan jag skrev mitt förra rundbrev har mycket av tiden gått åt till att avsluta den bok som fonden kommer att publicera i vår. När jag reser till Sverige om en vecka, kommer jag att ha med mig ett manus för inlämning till Arcus förlag i Lund, som har hand om utgivningen.

En annan sak som satt sin prägel på de senaste veckorna är givetvis premiärminister Ariel Sharons sjukdom. Jag behöver inte närmare kommentera den, eftersom det förefaller som om all världens medier samlats kring Hadassasjukhuset under denna tid. En reflexion vill jag dock göra. När man arbetar med interreligiösa relationer, kan man inte undgå att ständigt lägga märke till hur en viss sorts religiositet skär rakt igenom religionsgränserna. Sålunda kunde man höra mycket likartade kommentarer från judiska, kristna och muslimska extremgrupper, som i Guds namn på olika sätt fördömde Sharon eller menade sig veta att sjukdomen var resultatet av Guds straffdom. Liknande tongångar hördes från exakt samma grupper när tsunamin och orkanen Katrina drabbade människor. Den sortens brist på vanlig mänsklig anständighet och empati skapar en rättmätig avsky för all sorts religiositet som låter dogmer och principer skymma medmänniskans ansikte – Guds egen avbild. Omvänt gäller att det mest centrala – det som sammanfattas i kärleksbudet – också förenar människor på olika sidor av samfundsgränserna. Det inger trots allt hopp om en bättre framtid.

I det sammanhanget vill jag gärna berätta om vad jag varit med om idag, vilket anknyter till mitt förra rundbrev. Jag skrev då om att den svenska nunnan Elisabeth Hesselblad utsetts till en "rättfärdig bland folken" av Yad Vashem här i Jerusalem. I dag togs de sex Birgittasystrarna från Betlehem emot på avdelningen för "Righteous Gentiles" och fick veta mera om Moder Elisabeths gärning under Andra världskriget. Vi fick ta del av gripande vittnesbörd som avgetts av överlevande som hölls gömda i klostret på Piazza Farnese i Rom. Sådana vittnesbörd ligger till grund för Yad Vashems beslut, som fattas efter grundliga historiska forskningar.

Jag lade särskilt märke till hur ett vittnesbörd framhöll att Moder Elisabeth aldrig behandlade judarna som flyktingar utan som gäster, ja, till

och med som hedersgäster. När hon fick veta att det rörde sig om förföljda judar förklarade hon att de skulle bo i den "heligaste delen av huset", nämligen i de rum där Birgitta själv bott och där hon också dog. Hon gjorde också upp noggranna planer för hur de skulle fly ifall nazisterna kom. Det var viktigt för henne att de kunde fortsätta att leva som judar, och hon bad dem också att inte delta i gudstjänsterna i kapellet för att inte dra uppmärksamheten till sig.

Vi fick se en kopia av det diplom som Generalabbedissan för Birgittinerorden, Moder Tekla Famiglietti, fick ta emot i Rom i juni förra året. Där står det:

Härmed intygas att Yad Vashems 'Kommission för de rättfärdiga bland folken' på grundlag av de bevis som framlagts beslutat hedra
ELI SABETTA HESSELBLAD

som under Förintelsen i Europa riskerade sitt liv för att rädda förföljda judar. Kommissionen har därför tilldelat henne medaljen 'De rättfärdiga bland folken'. Hennes namn skall för alltid inskrivas på väggen i 'De rättfärdigad park' på Yad Vashem i Jerusalem.

Jerusalem den 30 december 2005

Avner Shalev

Ordförande för Yad Vashem

Jaakov Malz

Domare i Högsta Domstolen

Efter besöket på Yad Vashems forsknings- och dokumentcentrum begav vi oss till "De rättfärdigas park", där namnen på samtliga "rättfärdiga" finns inskrivna i en labyrint av stenväggar inbäddad i grönska med en vacker utsikt över västra Jerusalems kullar. Plaketterna med namn utökas fortfarande. Ett av de senaste namnen är alltså Elisabeth Hesselblad, som är den nionde svensken vars namn skrivits in till en "evig åminnelse". Namnet Yad Vashem betyder just "åminnelse och namn" och kommer från orden i Jesaja 56:5, där Gud säger: "...åt dem skall jag i mitt hus och inom mina murar ge *en åminnelse och ett namn*, en välsignelse som är förmer än söner och döttrar; jag skall ge dem ett evigt namn, som inte skall bli utrotat".

Denna bibelvers är välfunnen med tanke på att nazisterna som ett led i försöken att frånta judarna deras mänskliga värdighet också tog ifrån dem deras namn och ersatte det med ett nummer. I det cirkelformade rummet sist på museet kan man se de närmast oräkneliga pärmarna som innehåller namnen på Förintelsens offer. Även de namnen ökas ständigt ut efter noggrann prövning. Så har de namnlösa fått tillbaka sina namn "i mitt hus och inom mina murar". Men där förvaras alltså även namnen på de få hjältar som såg medmänniskan i de avhumaniserade offren och var redo att riskera livet för att rädda dem. Mina Yancu, vår ciceron från Yad Vashem,

betonade avslutningsvis att Moder Elisabeth och alla de andra vilkas namn finns inristade i den gula Jerusalemstenen framför allt är inskrivna i det judiska folkets hjärta.

Den 27 januari högtidlighåller vi i Sverige och i stora delar av den fria världen minnet av Förintelsens offer. I år firas dock Förintelsedagen i Stockholm redan den 26, eftersom sabbaten går in den 27. Då kommer vår styrelsemedlem Jesper Svartvik, som bland mycket annat också är ordförande i Svenska Kommittén Mot Antisemitism, att vara en av talarna vid ceremonin i Stockholms stora synagoga kl. 18.30 (platserna ska vara intagna 18.15). Självt räknar jag med att vara där och hoppas på att få se åtminstone några av er som läser dessa rader. I Göteborg talar sedan Jesper i sabbatsgudstjänsten den 27 januari.

Som jag tidigare nämnt kommer jag till Sverige för att hålla en serie föreläsningar. Jag kommer att undervisa på folkhögskolor och i samband med prästfortbildning, men det blir också en hel del möten för allmänheten. Därför bifogar jag en sammanfattning av programmet ifall ni skulle vilja närvara.

Efter en ovanligt varm och solig vinter har de välbehövliga vinterregnen nu satt in på allvar. Även om vi gläder oss åt solen, är vi i stort behov av vatten och är tacksamma när regnet piskar mot rutorna, vilket det gör när dessa rader skrivs.

Jag önskar er allt gott och sänder mina varmaste hälsningar från Jerusalem i förhoppning om ett snart återseende,

Er tillgivne

Göran Larssons jubileumsfond för judisk-kristna relationer:
Adress i Israel: Hatekufa 17/4, 92628 Jerusalem;
tel. 00972-2 648 1979 eller 00972-50 685 0346 (mobil)
Adress i Sverige: Byvägen 6A, 519 94 Björketorp; tel. 073-0949504
E-postadress: goran.larsson@judiskristnarelationer.se
Hemsida: www.judiskristnarelationer.se
PlusGiro (Postgiro) 195 85 45-4

Program våren 2006

Januari:

- Söndag 29 Bibelns dag: Gudstjänst kl.11 och därefter föredrag i Gårdsby församling, Sandsbro församlingshem. kl. 12.30.
Jens Linder; tel. 0470-61010. Ann Mari Ruut-Pettersson, tel. 0470-91296.
Högmässa i Reftele kl. 18. Därefter föredrag i Reftele församlingshem. Mattias Fjellander, tel. 0371-200 29; 070-3925357; mattias.fjellander@edu.gislaved.se
- Måndag 30 Kontraktsmöte i Kulltorp.
Tisdag 31 Kontraktsmöte i Växjö.

Februari:

- Onsdag 1 Föredrag i Korskyrkan, Jönköping, kl. 19. Tel. 036-310441, www.korskyrkan.net
Söndag 5 Högmässa i Kinna kyrka kl. 10 och därefter föredrag i församlingshemmet. Owe Johansson, tel. 0320-207951 eller 166 91, owe.johansson@svenskakyrkan.se
- Måndag 6 Studiekonvent i Halmstad.
Tisdag 7 Furulundskyrkan, Furulunds centrum, Partille, kl. 19. Programmet är ännu ej bekräftat; för information kontakta Göran Modén, tel. 031-445439.
- Onsdag 8 Kontraktsmöte i Älvsyssells norra kontrakt. Föredrag i Spekeröd kl. 19. Gunilla Fredriksson, tel. 070-1907702, gunilla.fredriksson@svenskakyrkan.se
- Torsdag 9 Föredrag, Sion, Fotö, kl. 19. Andreas Reinhard, tel. 031-968200 (exp.), 031-965012 (hem), andreas.reinhard@crossnet.se
- Söndag 12 *Tu Bishvat*-firande på Judiska Centret i Lund, Winstrupsgatan1, kl. 18. Anmälan via hemsidan www.jcl.se eller till David Lecerof, tel. 0709-687978, david.lecerof@comhem.se
- Onsdag 15 Studiekonvent i Linköping. Föredrag på Samfundet Sverige-Israel, Konferensrum 371 i Föreningshuset Fontänen, Västra vägen 32, Linköping, kl. 19. Lotta Jansson, tel. 013-213430. Lotta.Jansson@lio.se
- Torsdag 16 Föredrag på Samfundet Sverige-Israel, Röda rummet i Västerås stadshus, kl. 19. Stefan Sturesson, tel. 0734-369450, stefan.sturesson@tele2.se
- Fredag 17 Mottagande av sabbaten samt föredrag på Vasagården, Landsгатan 25, Hedemora, kl. 19. Gunnar Hellerby, tel. 0225-35511 (exp.), 0225-10029 (hem).
- Lördag 18 Föredrag på Vasagården i Hedemora kl. 10.
Gunnar Hellerby, tel. 0225-35511 (exp.), 0225-10029 (hem).
- Söndag 19 Föredrag i Missionskyrkan, Promenaden 35, Falun, kl. 15.
Catharina Hjortzberg-Nordlund, tel. 023-490322 (arb.); 023-33540 (hem), catharina.hjortzberg-nordlund@ltdalarna.se
- Måndag 20 Föredrag i Luthergården, Solbergsvägen 2, Sandviken, kl. 19.
Gunnar Westberg, tel. 026-251476.
- Tisdag 21 Föredrag i Brickebergskyrkan vid Universitetet/Missionsskolan i Örebro kl. 19.
Carina Jarlsbonde, tel. 0585-10105, 0707-742 745, carinajarlsbonde@hotmail.com
- Torsdag 23 Föredrag på Samfundet Sverige-Israel, Umeå Bibelcenter, Verkstadsgatan 5, Umeå, kl. 19. Thomas Ek, tel. 070-5794945, thomasek57@spray.se
- 24-26 En temahelg om *FÖRSONING* i Carlskyrkan och Umeå stadsförsamling.
Fredag Kl. 8.30 Mässa i Umeå stads kyrka. Kl. 10 föredrag i Umeå stads kyrka.
Kl. 18 föredrag i Carlskyrkan.
- Lördag Kl. 10 och 14:30 föredrag i Carlskyrkan. Kl. 18 temagudstjänst.
Söndag Kl. 11 högmässa i Umeå stads kyrka. Kl. 13:30 föredrag i Umeå Stads kyrka. Erik Holmlund, tel. 090 714542 (exp.), 090-32429 (hem), erik.holmlund@svenskakyrkan.se;
Mats Boman, tel. 090-714500, mats.bohman@svenskakyrkan.se
- Söndag 26 Föredrag på Samfundet Sverige-Israel, EFS, Stationsgat.18, Skellefteå, kl. 19. Kerstin Burström, tel. 0910-722120, kerstinbu@hotmail.com

Mars:

- Onsdag 1 Föredrag i Fjärås församlingshem (intill Fjärås kyrka) kl 19. Stig Johansson, tel. 0300-543701 (exp.), 0300-543711 (hem) eller pastorsexp. 0300-543700, stig.t.johansson@svenskakyrkan.se